

Comisia Națională a Pieței Financiare

BULETIN TRIMESTRIAL

TRIMESTRUL III - 2014

PIAȚA FINANCIARĂ NEBANCARĂ

I. EVOLUȚIA PIEȚEI VALORILOR MOBILIARE CORPORATIVE

1.1. PIAȚA PRIMARĂ

1.1.1 Emisiuni efectuate la înființarea societăților pe acțiuni și emisiuni suplimentare de valori mobiliare

Pe parcursul lunilor ianuarie-septembrie 2014, în Registrul de stat al valorilor mobiliare ținut de către Comisia Națională a Pieței Financiare au fost înregistrate 49 de emisiuni de valori mobiliare în valoare de 1150,45 mil. lei, cu 334,17 mil. lei sau 40,94% mai mult comparativ cu perioada similară a anului precedent (Diagrama nr. 1).

Se constată că deși numărul emisiunilor de valori mobiliare este în descreștere din anul 2011 până în anul 2014 (Diagrama nr. 3), volumul total al emisiunilor a înregistrat o creștere continuă pe parcursul perioadei 2010-2014 (Diagrama nr. 2).

Volumul total al emisiunilor de valori mobiliare efectuate pe parcursul trimestrului III, 2014 a constituit 230,92 mil. lei și s-a majorat cu 35,40% față de aceeași perioadă a anului 2013 (Tabelul nr. 1).

În ianuarie-septembrie 2014, din Registrul de stat al valorilor mobiliare au fost excluse valorile mobiliare ale 37 de societăți pe acțiuni: 26 de societăți – în legătură cu reorganizarea și 11 – în legătură cu lichidarea (Tabelul nr. 2).

În ianuarie-septembrie 2014, au fost eliberate 17 autorizații de reorganizare, dintre care 8 – prin dezmembrare a societăților pe acțiuni, 6 autorizații de reorganizare prin fuziune și 3 autorizații de reorganizare prin transformare.

1.1.2 Investiții străine efectuate pe piața primară a valorilor mobiliare

Volumul investițiilor străine atrase prin intermediul emisiunilor de valori mobiliare, în ianuarie-septembrie 2014, constituie 778,76 mil. lei, sau cu 337,93 mil. lei mai mult față de aceeași perioadă a anului 2013. Totodată, volumul investițiilor străine atestă o creștere semnificativă de la 328,1 mil. lei în anul 2010 la 778,76 mil. lei în anul 2014.

Astfel, cota investițiilor străine constituie 67,70% din volumul total al emisiunilor de valori mobiliare în perioada de referință (Diagrama nr. 4).

Conform Diagramei nr. 5, se atestă că indicatorii trimestriali ai investițiilor străine sunt în descreștere, de remarcat că ponderea maximă a fluxului de investiții străine este înregistrat în trimestrul I, ceea ce constituie 693,01 mil. lei sau 88,99% din volumul total al investițiilor străine.

Dinamica evoluției fluxului investițiilor străine atestă o descreștere continuă de la 693,01 mil. lei sau 88,99% în trimestrul I, la 6,97 mil. lei sau 0,90% în trimestrul III.

Tabelul nr. 1. Emisiuni de valori mobiliare, trimestrul III, 2010-2014

Tipul emisiunii	2010	2011	2012	2013	2014	2014/2013, modificare absolută (+/-)
Numărul emisiunilor efectuate la înființarea societăților pe acțiuni	-	4	4	1	1	-
Volumul emisiunilor efectuate la înființarea societăților pe acțiuni (mil. lei)	-	0,41	118,41	0,05	0,02	-0,03
Numărul emisiunilor suplimentare de acțiuni	24	34	18	16	24	+8
Volumul emisiunilor suplimentare de acțiuni (mil. lei)	463,63	212,98	96,93	170,50	230,90	+60,40
Total emisiuni de valori mobiliare (mil. lei)	463,63	213,39	215,34	170,55	230,92	+60,37

Tabelul nr. 2. Excluderea valorilor mobiliare din Registrul de Stat al Valorilor Mobiliare în ianuarie-septembrie 2010-2014

Indicatori	2010	2011	2012	2013	2014
Numărul înregistrărilor în RSVN în legătură cu reorganizarea societăților pe acțiuni	3	6	1	17	26
Numărul înregistrărilor în RSVN în legătură cu lichidarea societăților pe acțiuni	26	20	12	11	11

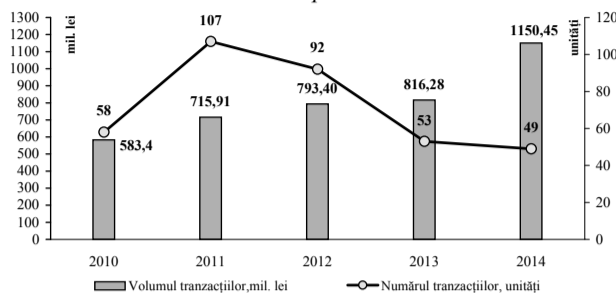
Tabelul nr. 3. Piața secundară, ianuarie-septembrie 2010-2014

Indicator	2010	2011	2012	2013	2014	2014 față de 2013, %	
Piața bursieră	Numărul de tranzacții (unități)	1986	1543	1491	946	962	1,6913
	Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	195,17	182,5	535,12	519,4	484,38	-6,742
Piața extrabursieră	Numărul de tranzacții (unități)	2115	2494	1718	2159	1998	-7,457
	Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	189,52	1615,5	404,77	725,35	556,48	-23,28
Total piața secundară	Numărul de tranzacții (unități)	4101	4037	3209	3105	2960	-4,67
	Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	384,69	1798	939,89	1244,75	1040,86	-16,38

Tabelul nr. 4. Tranzacțiile efectuate cu valorile mobiliare emise de către societățile pe acțiuni incluse în listingul Bursei de Valori a Moldovei, trimestrul III 2014

Denumirea emitentului	Codul ISIN	Nr. de acțiuni tranzacționate, unități	Volumul tranzacțiilor, lei	Prețul de piață al unei acțiuni, lei	Valoarea nominală, lei	Ponderea acțiunilor tranzacționate în totalul acțiunilor emise, %	Nr. de tranzacții	Nivel de cota-re
Tranzacții efectuate prin mecanismul pieței interactive								
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	3203	3256126,00	1016,55	200,00	0,116	25	1
BC "BANCA SOCIALA" S.A.	MD14BSOC1004	8982	744246	89,00	100,00	0,449	6	1
BC "BANCA DE ECONOMII" S.A.	MD14BECM1002	1597	9582,00	6,00	5,00	0,002	2	1
BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	MD14MBIS1000	13594	407820,00	30,00	10,00	0,68	5	1
BC "VICTORIABANK" S.A.	MD14VCTB1004	10690	320165,50	29,95	10,00	0,22	7	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	1076	101070	95,00	100,00	0,007	4	1
Total		39142	4766439,50				49	
Licităție cu strigare								
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	261	263871,00	x	200,00	0,025	1	1
Total		261	263871,00				1	
Total general		39403	5102880,50				50	

Diagrama nr. 1. Emisiuni de valori mobiliare în ianuarie-septembrie 2014

În perioada de referință, volumul cel mai mare de investiții a fost efectuat de investitorii din Olanda (389,66 mil. lei), fiind urmați de investitorii din Italia (250 mil. lei), România (106,48 mil. lei) (Diagrama nr. 6).

1.2. PIAȚA SECUNDARĂ

1.2.1 Tranzacții cu valori mobiliare pe piața secundară

Pe parcursul lunilor ianuarie-septembrie 2014, pe piața secundară au fost efectuate 2960 tranzacții cu valori mobiliare în valoare de 1040,90 mil. lei, fiind înregistrată o descreștere cu 16,38% comparativ cu volumul tranzacțiilor efectuate în perioada ianuarie-septembrie 2013. Volumul total al tranzacțiilor atestă o evoluție neuniformă în perioada 2010-2014, iar numărul total al tranzacțiilor înregistrează o descreștere semnificativă de la 4101 unități în anul 2010 la 2960 unități în anul 2014 (Tabelul nr. 3).

Indicatorii pieței secundare a valorilor mobiliare în perioada ianuarie-septembrie 2014 reflectă o descreștere a volumului tranzacțiilor de la 447,31 mil. lei în luna aprilie la 10,46 mil. lei în luna septembrie. Totodată, se observă o evoluție neuniformă a numărului tranzacțiilor.

De remarcat că în luna aprilie volumul tranzacțiilor depășește media lunară de 3,9 ori, iar în luna august a perioadei de referință acest volum este de 19,88 ori mai mic decât media lunară (Diagrama nr. 7).

Pe parcursul trimestrului III, 2014, volumul total al tranzacțiilor pe piața secundară a constituit 69,48 mil. lei, fiind cu 51,38% mai mic față de perioada similară a anului precedent, iar numărul total al tranzacțiilor pe piața valorilor mobiliare s-a majorat cu 301 tranzacții în comparație cu aceeași perioadă a anului 2013 (Diagrama nr. 8).

În perioada iulie-septembrie, pe piața secundară a valorilor mobiliare segmentul bursier a predominat după volumul tranzacțiilor (Diagrama nr. 10), pe când segmentul extrabursier a predominat după numărul tranzacțiilor (Diagrama nr. 9).

Diagrama nr. 2. Volumul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-septembrie 2010-2014

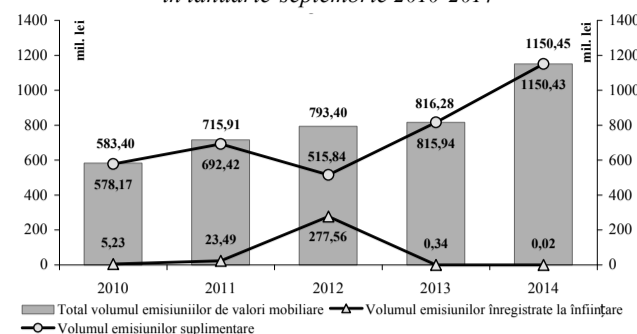

Diagrama nr. 3. Numărul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-septembrie 2010-2014

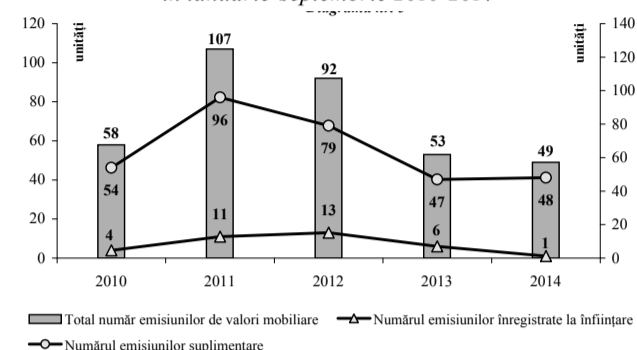

Diagrama nr. 4. Investiții străine pe piața primară a valorilor mobiliare

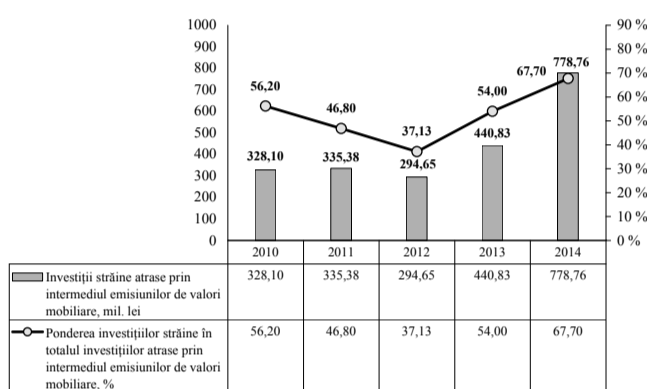

Diagrama nr. 5. Indicatorii trimestriali ai volumul investițiilor străine ianuarie-septembrie 2014

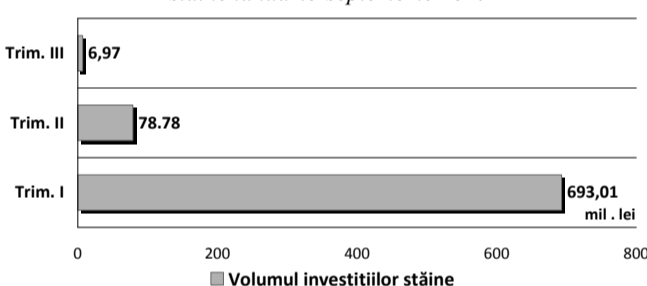

Diagrama nr. 6. Structura investițiilor străine atrase prin intermediul emisiunilor de acțiuni după originea investitorilor străini în ianuarie-septembrie 2014

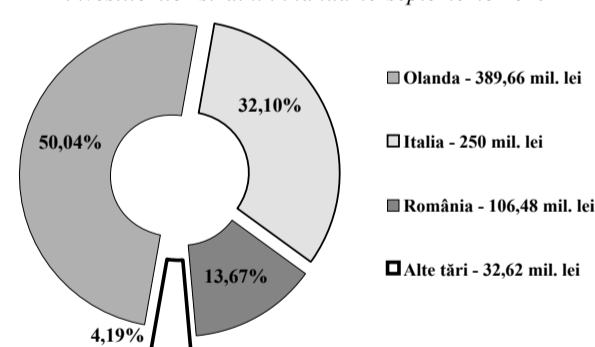

Diagrama nr. 7. Evoluția lunară a tranzacțiilor înregistrate pe piața secundară în ianuarie-septembrie 2014

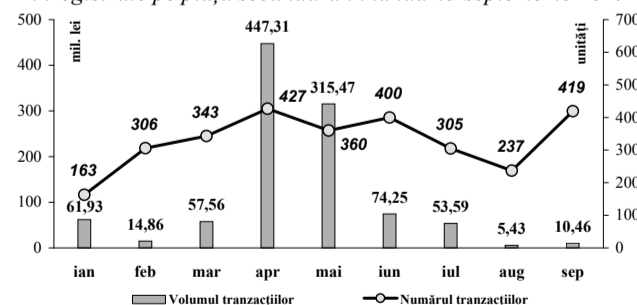

Diagrama nr. 8. Evoluția tranzacțiilor înregistrate pe piața secundară în trimestrul III 2010-2014

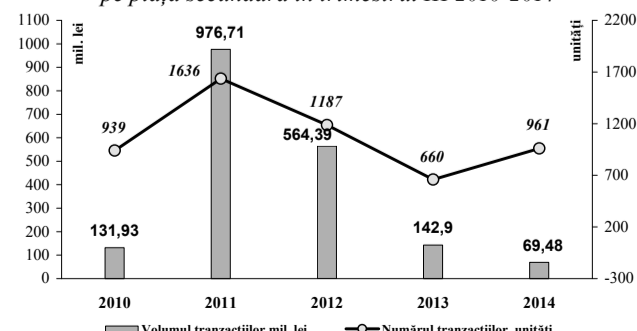

Diagrama nr. 9. Structura tranzacțiilor pe piața secundară în trimestrul III 2014 (după numărul tranzacțiilor)

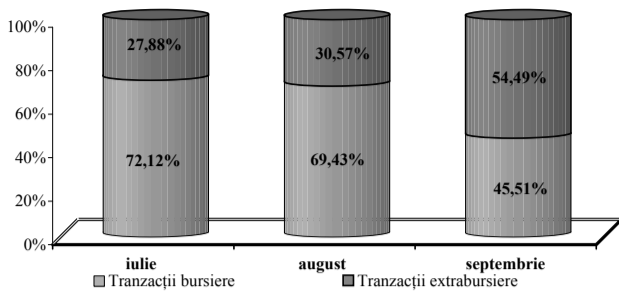

Diagrama nr. 10. Structura tranzacțiilor pe piața secundară în trimestrul III 2014 (după volumul tranzacțiilor)

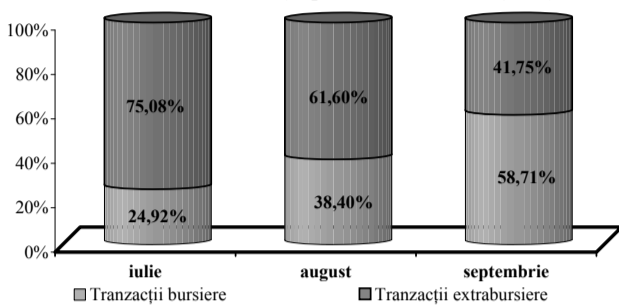

Diagrama nr. 11. Tranzacții bursiere în trimestrul III 2010-2014

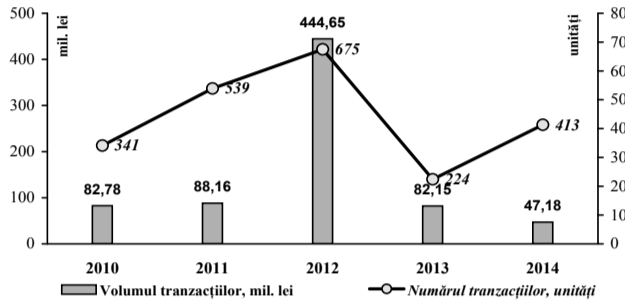

Diagrama nr. 12. Tranzacții extrabursiere în trimestrul III 2010-2014

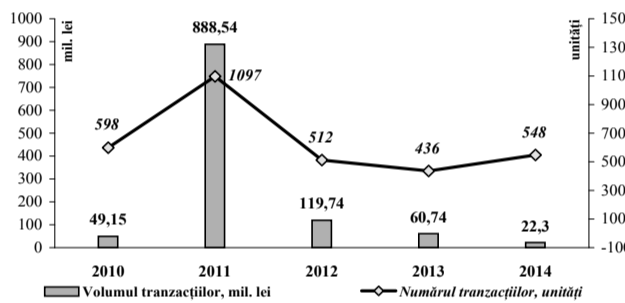

Diagrama nr. 13. Structura tranzacțiilor extrabursiere în trimestrul III 2014

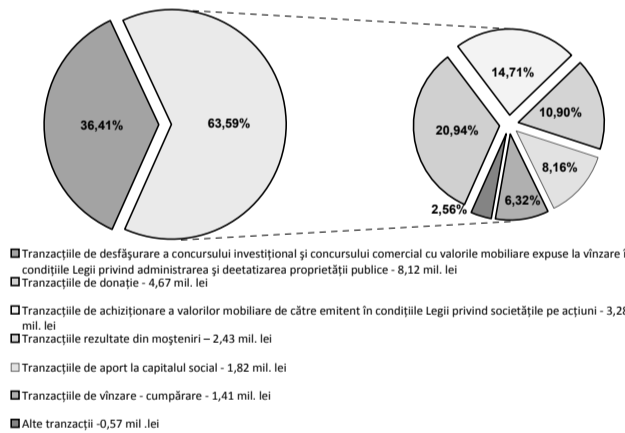

Diagrama nr. 14. Structura tranzacțiilor efectuate pe piața secundară cu participarea investitorilor străini în trimestrul III 2011-2014

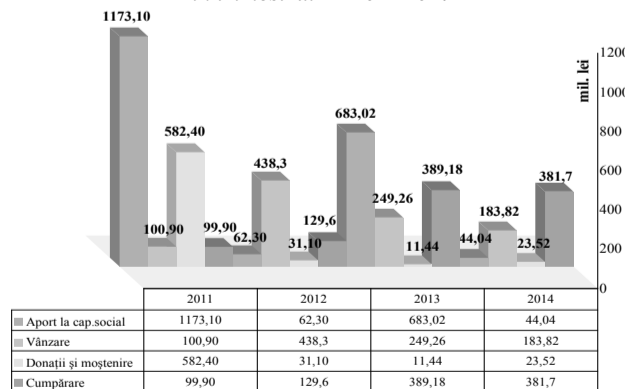
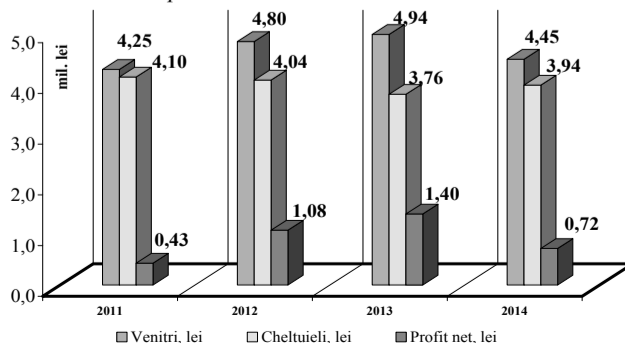

Diagrama nr. 15. Evoluția indicatorilor economici pentru trimestrul III 2011-2014

1.2.2 Tranzacții bursiere

Pe parcursul trimestrului III, 2014, pe piața bursieră au fost efectuate 413 tranzacții sau cu 189 de tranzacții mai mult decât în perioada similară a anului 2013.

În perioada de referință, volumul tranzacțiilor bursiere a constituit 47,18 mil. lei micșorându-se cu 42,57% comparativ cu volumul din aceeași perioadă a anului precedent (Diagrama nr. 11).

În trimestrul III, 2014, au fost efectuate 50 de tranzacții cu valorile mobiliare ale societăților pe acțiuni incluse în listingul bursier în volum total de 5,10 mil. lei (Tabelul nr. 4).

1.2.3 Tranzacții extrabursiere

Pe parcursul trimestrului III, 2014, pe segmentul extrabursier au fost efectuate 548 de tranzacții în volum de 22,30 mil. lei.

Numărul total al valorilor mobiliare tranzacționate se cifrează la 2,15 mil. unități.

Comparativ cu trimestrul III, 2013, volumul tranzacțiilor extrabursiere s-a micșorat de 2,72 ori (Diagrama nr. 12).

În structura tranzacțiilor extrabursiere, în perioada de referință, ponderea maximă după volum revine tranzacțiilor de desfășurare a concursului investițional și concursului comercial cu valorile mobiliare expuse la vânzare în condițiile Legii privind administrarea și deținatizarea proprietății publice, constituind 8,12 mil. lei sau 36,41%. Tranzacțiile de donație au înregistrat un volum de 4,67 mil. lei sau 20,94% din totalul tranzacțiilor extrabursiere, tranzacțiile de achiziționare a valorilor mobiliare de către emitent, în condițiile Legii privind societățile pe acțiuni, au înregistrat un volum de 3,28 mil. lei sau 14,71%, tranzacțiile rezultate din moșteniri 2,43 mil. lei sau 10,90%, tranzacțiile de aport la capitalul social 1,82 mil. lei sau 8,16% și tranzacții de vânzare-cumpărare - 1,41 mil. lei sau 6,32%. Volumul altor tranzacții a constituit 0,57 mil. lei sau 2,56% (Diagrama nr. 13).

1.2.4 Tranzacții cu participarea investitorilor străini

În ianuarie-septembrie 2014, pe piața secundară a valorilor mobiliare au fost înregistrate tranzacții cu participarea investitorilor străini în volum total de 633,07 mil. lei sau cu 52,50% mai puțin față de aceeași perioadă a anului precedent.

În structura tranzacțiilor cu participarea investitorilor străini, ponderea maximă revine tranzacțiilor de cumpărare - 381,70 mil. lei sau 60,29%, depășind cu 197,88 mil. lei volumul tranzacțiilor de vânzare, care constituie 183,82 mil. lei sau 29,04% din totalul de tranzacții (Diagrama nr. 14).

Dinamica structurii tranzacțiilor cu participarea investitorilor străini în trimestrul III, 2011-2014 este prezentată în Tabelul nr. 5.

Tabelul nr. 5. Structura tranzacțiilor efectuate cu participarea investitorilor străini în trimestrul III (2011-2014), mil. lei

Tipul tranzacției	2011	2012	2013	2014
Cumpărări	0,30	116,37	75,84	1,34
Vânzări	2,70	430,49	65,93	1,73
Aport la capitalul social	548,61	0,27	3,59	1,82
Moșteniri și donații	8,51	20,42	-	3,38
Alte tranzacții	7,17	-	-	-
TOTAL	567,29	567,55	145,36	8,27

II. ACTIVITATEA PARTICIPANȚILOR PROFESIONIȘTI LA PIAȚA VALORILOR MOBILIARE CORPORATIVE

2.1. ACTIVITATEA BURSIERĂ

Bursa de Valori a Moldovei (BVM), pe parcursul trimestrului III, 2014, a desfășurat pe piața valorilor mobiliare activitatea bursieră ca activitate de bază cu activități conexe de clearing și decontare și de consulting.

La finele trimestrului III, 2014, mărimea capitalului propriu al BVM a constituit 5,45 mil. lei, fiind asigurat normativul privind suficiența capitalului propriu (1,0 mil. lei) și normativul fondului de garanție (30% din capitalul propriu minim), mijloacele acestuia fiind plasate în depozite bancare.

Comparativ cu perioada similară a anului precedent, mărimea capitalului propriu a înregistrat o creștere cu 1,02 mil. lei sau cu 23,03%.

2.2. DEPOZITARUL NAȚIONAL DE VALORI MOBILIARE

Depozitarul Național de Valori Mobiliare (DNVM) în trimestrul III, 2014, conform licenței deținute, a desfășurat pe piața valorilor mobiliare activitatea de depozitar central de valori mobiliare, care îi acordă dreptul de a desfășura activități de depozitare, de clearing și decontare, deținere a registrului ca activități de bază și activitatea de consulting ca activitate conexă.

La finele perioadei de raportare, capitalul propriu al DNVM a constituit 0,8 mil. lei, față de normativul de suficiență a capitalului propriu de 0,7 mil. lei, fiind înregistrată o diminuare față de perioada similară a anului precedent cu 0,09 mil. lei sau cu 1,10%.

2.3. COMPANIILE DE BROKERI ȘI DEALERI

La finele trimestrului III, 2014, pe piața valorilor mobiliare au activat în baza licențelor pentru dreptul de a desfășura activitate profesională pe piața valorilor mobiliare 23 de companii de brokeri/dealeri, inclusiv 11 bănci comerciale.

Pe parcursul trimestrului III, 2014, prin intermediul brokerilor/dealerilor nebancați au fost efectuate 745 de tranzacții în valoare totală de 85,47 mil. lei sau 90,57% din valoarea totală a tranzacțiilor efectuate pe piața bursieră. Față de rezultatele obținute în trimestrul III, 2013, valoarea totală a tranzacțiilor s-a diminuat cu 29,70 mil. lei sau cu 25,8%, iar numărul de tranzacții efectuate prin intermediul acestora s-a majorat cu 368 de tranzacții sau cu 97,6%.

Companiile de brokeri nebancați au respectat cerințele de licențiere privind normativul capitalului propriu minim stabilit de legislația în vigoare. Astfel, mărimea consolidată a capitalului propriu constituie 38,75 mil. lei.

Valoarea totală a fondului de garanție constituie 2,90 mil. lei. Totodată, toate companiile de brokeri/dealeri nebancați au respectat cerințele față de mărimea fondului de garanție în valoare de 120 mii lei pentru participanții profesioniști care desfășoară activitate de bază de brokeraj și 240 mii lei pentru participanții profesioniști care desfășoară activitate de bază de dealer, acesta fiind format la 10 companii din mijloace bănești plasate în depozite bancare și la două companii - din valori mobiliare de stat.

Volumul total al tranzacțiilor înregistrate prin intermediul băncilor comerciale în calitate de brokeri/dealeri în trimestrul III, 2014, constituie 8,90 mil. lei sau 9,43% din volumul total al tranzacțiilor efectuate pe piața bursieră.

Comparativ cu trimestrul III 2013, volumul tranzacțiilor efectuate prin intermediul băncilor comerciale s-a micșorat cu 40,21 mil. lei sau cu 81,9%.

2.4. REGISTRATORII INDEPENDENȚI

La finele trimestrului III 2014, pe piața valorilor mobiliare, au prestat servicii deținere a registrului deținătorilor de valori mobiliare 10 registratori independenți, în baza licențelor acordate de CNPF pentru dreptul de a desfășura activitatea profesională pe piața valorilor mobiliare, precum și 2 emitenți cu dreptul de a ține registrul deținătorilor valorilor mobiliare de sine stătător.

Cerințele obligatorii față de capitalul propriu minim pentru desfășurarea activității deținere a registrului și fondul de garanție au fost respectate de toți registratorii independenți.

În trimestrul III 2014, registratorii independenți au înregistrat următorii indicatori economici: venituri totale - 4,45 mil. lei sau cu 0,49 mil. lei mai puțin față de trimestrul III 2013, cheltuieli totale - 3,94 mil. lei, înregistrându-se o creștere față de trimestrul III, 2013 cu 0,18 mil lei și profitul net total - 0,71 mil. lei sau cu 0,69 mil. lei mai puțin față de trimestrul III 2013 (Diagrama nr. 15).

2.5. FONDURILE DE INVESTIȚII

La finele trimestrului III 2014, se aflau în procedură de lichidare forțată 9 fonduri de investiții și în procedură de lichidare benevolă alte 9 fonduri de investiții, inclusiv Fondul de Investiții Ne-mutual Nespecializat „Viitorul Tău” SA la care a fost redeschisă procedura de lichidare prin decizia instanței de judecată.

Fondurile de investiții „MCI-Fond” SA, „Zodiac-Invest” SA, „Papirus-Invest” SA și „BSV-Invest” SA în continuare au distribuit mijloace bănești către acționarii prin intermediul filialelor și reprezentanților BC „Energbank” SA. De asemenea, continuă distribuirea mijloacelor bănești inclusiv și a mijloacelor bănești suplimentare către acționarii Fondului de Investiții „Viitorul Tău”, prin intermediul filialelor și reprezentanților BC „Moldindconbank” SA.

În conturile bancare ale fondurilor de investiții supuse lichidării în mod forțat sunt acumulate 23,38 mil. lei (inclusiv 22,35 mil. lei plasate la BC „Investprivatbank” SA), iar în conturile bancare ale fondurilor de investiții care se află în proces de lichidare din proprie inițiativă - 200,77 mil. lei (inclusiv 162,82 mil. lei plasate la BC „Investprivatbank” SA), rezultate din înstrăinarea pachetelor de acțiuni și părților sociale din portofoliile fondurilor de investiții, suma dividendelor neachitate și plasării acestor bani la conturile de depozit în băncile comerciale.

2.6. ADMINISTRATORII FIDUCIARI

La 30.09.2014, în Registrul participanților profesioniști la piața financiară nebancați sunt înregistrați 7 administratori fiduciari, dintre care:

- activitatea CF „Europa-Trust” SA și CF „Econ-Renaștere” SA rămâne suspendată până la restabilirea completă a informației din registrele clienților deținătorului nominal, fiind axată pe restabilirea bazei de date a clienților companiei conform hotărârilor CNPF nr. 30/8 din 25.05.2006 și nr. 63/6 din 23.11.2006;
- AF „Mobiustrust” SA și CF „A Feroviarilor” SA, se află în procedura de lichidare a genului de activitate profesională.
- CF „Colaborare” SA, se afla în proces de lichidare forțată a participantului profesionist.

Din rapoartele specializate prezentate de către companiile fiduciare „FOND-AF” SA, „Europa - Trust” SA, „Codru” SA și „Econ-Renaștere” SA, se constată că la data de 30.09.2014 acestea aveau deschise 381848 conturi fiduciare, iar portofoliul gestionat includea 619 pachete de acțiuni ale societăților pe acțiuni și părți sociale ale societăților cu răspundere limitată.

Valoarea consolidată a investițiilor financiare a companiilor fiduciare, la sfârșitul perioadei de gestiune, a constituit 131,34 mil. lei. În structura investițiilor financiare consolidate ale companiilor fiduciare la finele trim. III, 2014, investițiile fondatorilor administrării constituie 95,4% (125,30 mil. lei), celelalte 4,6% (6,04 mil. lei) revin investițiilor proprii ale companiilor fiduciare.

Rezultatul activității investiționale a companiilor analizate a însumat o valoare totală de 1,53 mil. lei, dintre care fondatorilor administrării le revin 1,40 mil. lei, iar administratorilor fiduciari 0,12 mil. lei.

În trimestrul III, două companii fiduciare „FOND-AF” SA și „CODRU” SA au obținut pierderi în valoare totală de 7 mii lei, în timp ce celelalte 2 companii „Europa-Trust” SA și „Econ-Renaștere” SA au obținut profit în valoare totală de 266,3 mii lei. Din veniturile fondatorilor administrării a fost calculată și reținută remunerarea de companiile fiduciare „FOND-AF” SA, „Europa-Trust” SA și „Econ-Renaștere” SA în mărime totală de 341,01 mii lei.

2.7. COMPANIILE DE ESTIMARE A VALORILOR MOBILIARE ȘI A ACTIVELORE CE SE REFERĂ LA ELE

Pe parcursul trimestrului III al anului 2014, pe piața valorilor mobiliare au activat 4 companii de estimare a valorilor mobiliare și a activelor ce se referă la ele: „Bartol-Consulting” SA, „ICF-Consulting-Service” SA, „Finactiv-Consulting” SA, licența „Finactiv-Consulting” SA expirată la data de 27.07.2014 și „Evaest-tim” SA (în continuare - companii de estimare).

Companiile de estimare în perioada nominalizată au prestat 13 servicii de estimare a valorilor mobiliare (cu 3 servicii mai mult decât în aceeași perioadă a anului 2013) în baza a 10 contracte încheiate în trimestrul III 2014, și a unor contracte încheiate anterior.

2.8. PARTICIPANȚII PROFESIONIȘTI CARE PRESTEAZĂ SERVICII DE CONSULTING INVESTIȚIONAL ȘI DE CONSULTING

Pe parcursul trimestrului III, 2014, pe piața valorilor mobiliare, 27 de participanți profesioniști au beneficiat de dreptul de a presta servicii de consulting investițional, iar 17 participanți profesioniști - dreptul de a presta servicii de consulting.

Pe parcursul acestei perioade, participanții profesioniști în caz de prestare servicii de consulting investițional în valoare totală de 0,12 mil. lei, înregistrându-se o micșorare față de aceeași perioadă a anului precedent cu 0,01 mil. lei și servicii de consulting în valoare totală de 0,21 mil. lei, înregistrându-se o majorare cu 0,05 mil. lei sau cu 31,25% față de aceeași perioadă a anului precedent.

III. PIAȚA ASIGURĂRILOR

3.1. PRIME BRUTE SUBSCRISE

La situația din 30.09.2014, 16 companii de asigurare au desfășurat activitate licențiată pe piața asigurărilor (CA "EXIM-ASINT" SA și-a retras licența conform Hotărârii CNPF nr. 57/12 din 29.11.2013, pe parcursul anului 2014 participând în cuantumul indicatorilor la nivel de piață din cauza obligațiilor contractuale nestinse).

În ianuarie-septembrie 2014, primele brute subscrise din activitatea de asigurări au constituit 900,3 mil. lei, înregistrând o creștere de 3,36% sau cu 29,3 mil. lei, față de perioada similară a anului precedent. Dinamica volumului primelor brute subscrise în ianuarie-septembrie 2010-2014 se prezintă în Tabelul nr. 6.

Tabelul nr. 6. Volumul primelor brute subscrise în ianuarie-septembrie 2010-2014

Anul	Prime brute subscrise (mil. lei)	Creșterea față de anul precedent	
		În mărime relativă (%)	În mărime absolută (mil. lei)
2010	682,6	14,63	87,1
2011	745,8	9,26	63,2
2012	785,5	5,32	39,7
2013	871,0	10,88	85,5
2014	900,3	3,36	29,3

Din volumul total de prime brute subscrise la nivelul pieței, asigurările de viață au generat prime brute subscrise în valoare de 54,5 mil. lei, înregistrând o creștere cu 7,51% față de perioada similară a anului 2013. În același timp, primele brute subscrise în asigurări generale au constituit 845,8 mil. lei fiind în creștere cu 3,10% față de ianuarie-septembrie 2013.

Ponderea asigurărilor generale în totalul primelor brute subscrise este de 93,95% înregistrând o descreștere de 0,24 puncte procentuale, iar cea a asigurărilor de viață a crescut de la 5,81% până la 6,05%. Dinamica primelor brute subscrise pe total și pe categorii de asigurare în 9 luni ale anilor 2010-2014 se prezintă în Diagrama nr. 16.

Companiile de asigurare, conform raportărilor prezentate la data de 30.09.2014, dețineau un portofoliu de 768 765 de contracte în vigoare sau cu 28 845 contracte mai puține decât la 30.09.2013. Numărul contractelor de asigurare în vigoare raportate de companiile de asigurare care au practicat asigurări generale, constituia 724 706 unități la data de 30.09.2014, reprezentând 94,27% din totalul contractelor în vigoare.

În sectorul asigurărilor de viață, companiile au raportat un număr de 44 059 de contracte în vigoare, reprezentând, 5,73% din totalul contractelor de asigurare în vigoare.

Indicatorii primelor brute subscrise pe obiect al asigurării în perioada de referință comparativ cu perioada similară a anului precedent, au înregistrat următoarele modificări. Asigurările de răspundere civilă au crescut cu 2,7% sau cu 12,7 mil. lei, asigurările de persoane au crescut cu 15,91%, respectiv, cu 17,2 mil. lei, iar asigurările de bunuri au scăzut cu 0,1%, ceea ce constituie 0,3 mil. lei.

Structura primelor brute subscrise în perioada ianuarie-septembrie 2014 nu a înregistrat schimbări esențiale, ponderea asigurărilor obligatorii constituie 44,19% (397,8 mil. lei), respectiv, a asigurărilor facultative – 55,81% (502,4 mil. lei). Potrivit obiectului asigurării au fost înregistrate următoarele proporții: segmentul asigurărilor de răspundere civilă reprezintă 53,79% din total, asigurările de bunuri – 31,89%, asigurările de persoane – 13,92%, și primele de reasigurare – 0,4%. Structura primelor brute subscrise în ianuarie-septembrie 2013-2014 se prezintă în Diagrama nr. 17.

3.2. DESPĂGUBIRI ȘI INDEMNIZAȚII DE ASIGURARE

În perioada ianuarie-septembrie 2014, companiile de asigurări au plătit despăgubiri și indemnizații de asigurare în sumă de 408,9 mil. lei, depășind indicatorul respectiv din perioada similară a anului precedent cu 90,0 mil. lei sau cu 28,22%. Dinamica despăgubirilor și indemnizațiilor de asigurare plătite de asigurători în ianuarie-septembrie 2010-2014 se prezintă în Tabelul nr. 7.

Tabelul nr. 7. Despăgubiri și indemnizații de asigurare plătite în ianuarie-septembrie 2010-2014

Anul	Despăgubiri și indemnizații plătite (mil. lei)	Modificarea față de anul precedent	
		În mărime relativă (%)	În mărime absolută (mil. lei)
2010	221,3	-18,31	-49,6
2011	251,7	13,74	30,4
2012	267,7	6,36	16,0
2013	318,9	19,13	51,2
2014	408,9	28,22	90,0

Raportate la totalul primelor brute subscrise, despăgubirile plătite au constituit 45,42%, modificându-se cu o creștere de 8,81 puncte procentuale față de perioada similară a anului precedent.

Asigurătorii care au desfășurat asigurări generale au plătit despăgubiri în sumă de 406,5 mil. lei sau 99,41% din totalul despăgubirilor plătite, iar asigurătorii care au desfășurat activitatea de asigurare de viață au plătit despăgubiri în sumă de 2,4 mil. lei, cota lor fiind de 0,59%. Dinamica despăgubirilor și indemnizațiilor de asigurare plătite în asigurări generale și în asigurări de viață în ianuarie-septembrie 2010-2014 se prezintă în Diagrama nr. 18.

Raportate la primele brute subscrise pentru asigurările generale în ianuarie-septembrie 2014, despăgubirile plătite au reprezentat 48,06%, iar raportul pentru asigurările de viață constituie 4,41%.

În perioada de referință, comparativ cu situația similară a anului precedent, despăgubirile plătite pentru asigurările de răspundere civilă au înregistrat o creștere cu 6,72% sau cu 7,9 mil. lei, iar pentru asigurările de bunuri creșterea a fost cu 47,82% (85,7 mil. lei), în timp ce în asigurările de persoane despăgubirile plătite s-au micșorat cu 18,75% (3,9 mil. lei). În rezultat, structura despăgubirilor plătite în ianuarie-septembrie 2014 s-a modificat nesemnificativ – cota-parte a despăgubirilor pentru asigurări de răspundere civilă a scăzut cu 6,19 puncte procentuale, iar cea pentru asigurări de bunuri a crescut cu 8,59 puncte procentuale (Diagrama nr. 19).

Despăgubirile plătite raportate la primele brute subscrise pentru asigurările obligatorii au constituit 30,89%, iar pentru asigurările facultative – 56,91%. Potrivit obiectului asigurării, despăgubirile plătite raportate la primele brute subscrise au reprezentat pentru asigurările de bunuri – 92,27%, pentru asigurările de persoane – 13,49%, pentru asigurările de răspundere civilă – 25,91%.

Diagrama nr. 16. Prime brute subscrise în ianuarie-septembrie 2010-2014

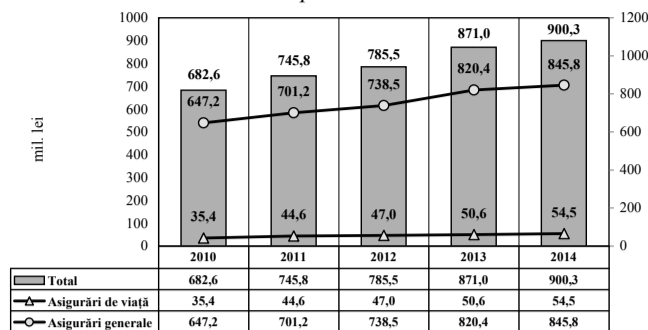

Diagrama nr. 17. Structura primelor brute subscrise în ianuarie-septembrie 2013-2014

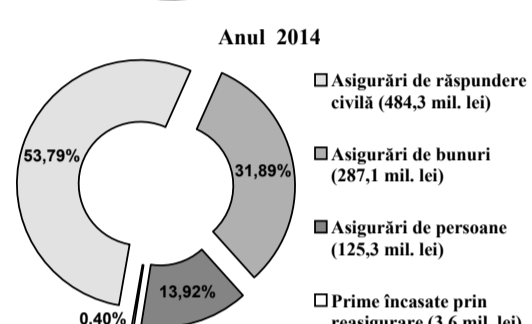
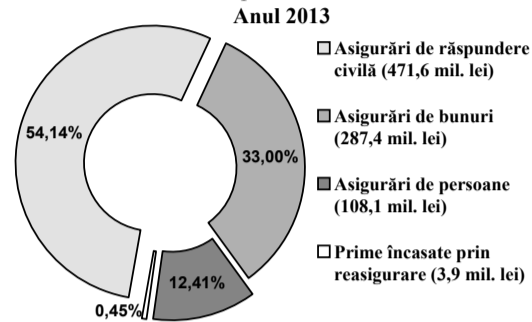

Diagrama nr. 18. Despăgubiri și indemnizații de asigurare brute plătite în ianuarie-septembrie 2010-2014

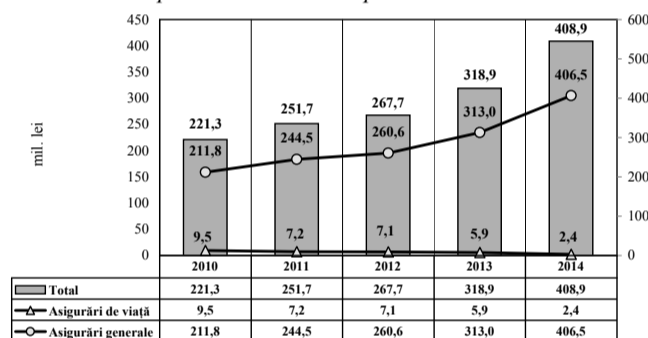
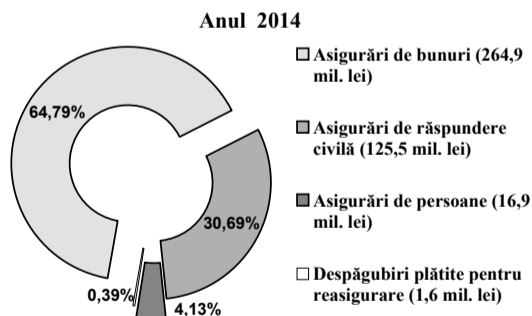
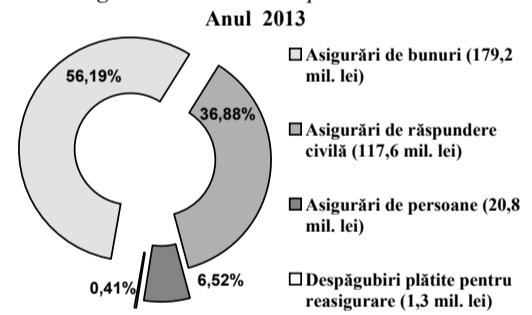

Diagrama nr. 19. Structura despăgubirilor și indemnizațiilor de asigurare în ianuarie-septembrie 2013-2014

3.3. ACTIVELE NETE ȘI CAPITALUL SOCIAL AL SOCIETĂȚILOR DE ASIGURARE

Activele nete ale companiilor de asigurare la 30.09.2014 au constituit 1054,3 mil. lei. Diminuarea lor față de perioada similară a anului precedent a fost influențată de scăderea indicatorului dat la Compania Internațională de Asigurări "ASITO" SA de la 260,5 mil. lei la 109,5 mil. lei. Valoarea totală a capitalului social vărsat la 30.09.2014 de către asigurători a constituit 462,8 mil. lei (Diagrama nr. 20). Această valoare se menține la nivelul anului precedent în pofida faptului că la formarea capitalului social total la 30.09.2013 au participat 17 companii de asigurări, pe când la 30.09.2014 doar 16 companii.

3.4. REZERVELE DE ASIGURARE

La finele trimestrului III, 2014, valoarea totală a rezervelor tehnice pentru contractele de asigurări generale și de viață constituie 1117,1 mil. lei (Diagrama nr. 21).

Rezervele tehnice aferente asigurărilor generale constituie 754,4 mil. lei (67,53%) din volumul total, iar rezervele matematice și tehnice aferente asigurărilor de viață – 362,7 mil. lei (32,46%).

Rezervele formate pentru riscurile asumate prin contractele de asigurări generale sunt:

- Rezerva primei necăștigate în volum de 447,6 mil. lei (59,33% din valoarea totală a rezervelor aferente asigurărilor generale);
- Rezerva de daune declarate, dar nesoluționate în volum de

Diagrama nr. 20. Activele nete și capitalul social al societăților de asigurare la 30 septembrie 2010-2014 (mil. lei)

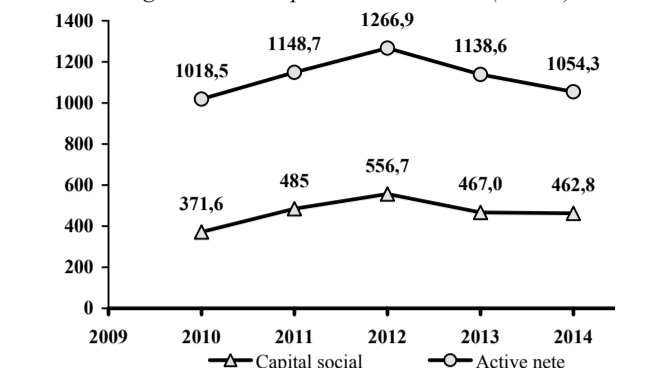

Diagrama nr. 21. Rezerve tehnice, inclusiv rezervele pentru asigurări generale și asigurări de viață la 30 septembrie 2010-2014 (mil. lei)

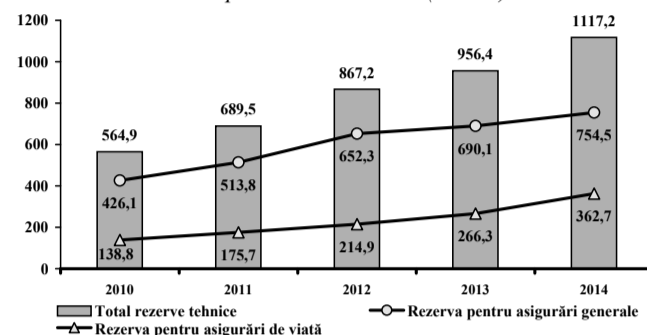
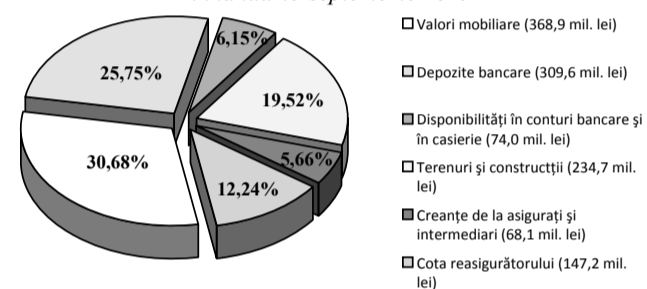

Diagrama nr. 22. Structura activelor care reprezintă rezervele de asigurare și o treime din marja de solvabilitate minimă în ianuarie-septembrie 2014

213,4 mil. lei (28,29% din valoarea totală a rezervelor aferente asigurărilor generale);

c) Rezerva de daune neavizate și alte rezerve tehnice în volum de 93,4 mil. lei (12,38% din totalul rezervelor aferente asigurărilor generale).

Conform cerințelor stabilite, asigurătorii sunt obligați să plaseze rezervele de asigurare și marja de solvabilitate minimă în valori mobiliare, depozite bancare, disponibilități în conturi bancare curente, disponibilități în casierie, terenuri și construcții, creanțe de la asigurați și intermediari.

Plasarea activelor admise să reprezinte rezervele de asigurare și o treime din marja de solvabilitate minimă ale companiilor de asigurare conform situației din 30.09.2014 se prezintă în Diagrama nr. 22.

3.5. REASIGURAREA

Volumul total al primelor cedate în reasigurare, cumulate pentru asigurări generale și de viață, a alcătuit în perioada de referință 181,7 mil. lei. Ponderea primelor, cedate în reasigurare, în volumul total de prime brute subscrise în ianuarie-septembrie 2014 a constituit 20,18%.

Principalii indicatori ai activității de reasigurare se prezintă în Tabelul nr. 8.

Tabelul nr. 8. Principalii indicatori ai primelor cedate în reasigurare în ianuarie-septembrie 2014, mil. lei

Indicatori	Asigurări generale	Asigurări de viață	Total (generale și de viață)
Prime brute subscrise, mil. lei	845,8	54,5	900,3
Prime cedate în reasigurare, mil. lei	179,9	1,8	181,7
Ponderea primelor cedate în reasigurare în totalul primelor brute subscrise, %	21,27%	3,30%	20,18%

3.6. REZULTATELE FINANCIARE ALE SOCIETĂȚILOR DE ASIGURARE

Conform rezultatelor financiare, companiile de asigurare au raportat în perioada ianuarie-septembrie 2014 un deficit de 33,2 mil. lei. Valoarea cumulată a profitului net înregistrat de către 11 asigurători a constituit 46,7 mil. lei, iar indicatorul pierderilor financiare, înregistrat de către 5 asigurători, constituie 79,9 mil. lei.

Indicatorul pierderilor financiare este influențat semnificativ de către nivelul ridicat al cheltuielilor din activitatea de asigurare a companiilor CIA "ASITO" SA și "MOLDASIG" SA.

CIA "ASITO" SA a înregistrat cheltuieli din activitatea de asigurare în sumă de 185,5 mil. lei, pe când venituri din activitate de asigurare – de doar 155,1 mil. lei. Acest lucru a generat pentru CIA "ASITO" SA un rezultat negativ din activitatea operațională în sumă de 44,2 mil. lei.

"MOLDASIG" SA a înregistrat cheltuieli din activitatea de asigurare în sumă de 306,9 mil. lei, pe când venituri doar 284,5 mil. lei. Aceasta a provocat un rezultat negativ din activitatea operațională în valoare de 56,8 mil. lei. Cheltuielile au fost influențate de plata despăgubirilor pe riscurile financiare asumate, care au constituit 153,3 mil. lei.

Factorii indicați au provocat pentru CIA "ASITO" SA o pierdere financiară de 36,0 mil. lei, iar pentru "MOLDASIG" SA – o pierdere financiară de 41,2 mil. lei.

În pofida acestor rezultate financiare înregistrate, toate companiile își mențin indicatorii de solvabilitate și lichiditate peste nivelul minim admisibil conform legislației în vigoare, fapt ce confirmă că sunt capabile de a-și onora toate obligațiile contractuale asumate.

IV. ACTIVITATEA ASOCIAȚIILOR DE ECONOMII ȘI ÎMPRUMUT

4.1. INDICATORI GENERALI

Conform situației la data de 30.09.2014, dețin licență de categoria A și B pentru desfășurarea activității asociațiilor de economii și împrumut 308 asociații, dintre care 244 – licență de categoria A, 62 – licență de categoria B, iar alte 2 asociații dețin licența asociației centrale.

Dinamica indicatorilor de bază ai asociațiilor este reflectată în *Tabelul nr. 9*.

Numărul membrilor asociațiilor la data de 30.09.2014 s-a diminuat cu 0,7% comparativ cu perioada similară a anului precedent, de la 127993 de persoane până la 127 077 persoane, iar numărul beneficiarilor de împrumuturi a constituit 39370 de persoane, majorându-se cu 2,1% față de situația înregistrată la 30.09.2013.

Numărul depunătorilor de economii a constituit 5399 persoane diminuându-se cu 6% față de aceeași perioadă a anului precedent.

În perioada de referință, valoarea medie a unui împrumut ce revine unui membru beneficiar de împrumut a fost de 0,011 mil. lei, valoare în creștere cu 0,02 mil. lei față de perioada similară a anului 2013. Concomitent, valoarea medie a economiilor atrase sub formă de depuneri ce revine unui membru depunător s-a majorat cu 30,2%, fiind de 0,034 mil. lei. Majorarea respectivă se datorează creșterii valorii depunerilor de economii cu 22,2%, concomitent cu diminuarea numărului depunătorilor de economii.

Notă: Prin Hotărârea CNPF nr. 46/3 din 19.09.2014, Asociației de Economii și Împrumut "CREDIT-CLASS" ce a deținut anterior licența pentru desfășurarea activității asociațiilor de economii și împrumut de categoria B, i-a fost acordată licența de categoria A.

4.2. PORTOFOLIUL DE ÎMPRUMUTURI ACORDATE

Valoarea totală a împrumuturilor acordate membrilor asociațiilor la data de 30.09.2014 este de 438,5 mil. lei, fiind în creștere cu 19,4% față de valoarea înregistrată la finele trimestrului III, 2013, (*Tabelul nr. 10*). În structura portofoliului de împrumuturi al asociațiilor, împrumuturile cu scadență de până la un an au înregistrat o pondere de 74,9% din volumul total al împrumuturilor acordate.

Conform situației la finele trimestrului III, 2014, în structura portofoliului de împrumuturi consolidat al asociațiilor, 95,5% revin împrumuturilor pentru care se respectă condițiile contractuale (standarde), față de 95,4% înregistrate la finele aceleiași perioade a anului 2013. Astfel, se constată o majorare nesemnificativă a ponderii împrumuturilor standard.

4.3. ACTIVE

Conform situației la finele trimestrului III, 2014, volumul consolidat al activelor asociațiilor a constituit 505,8 mil. lei, majorându-se cu 18,1% față de aceeași perioadă a anului precedent. Ponderea maximă în totalul activelor revine împrumuturilor acordate, care a constituit 86,7%.

V. ACTIVITATEA BIROULUI ISTORIILOR DE CREDIT

La finele trimestrului III, 2014, biroul istoriilor de credit ÎM „BIROUL DE CREDIT” SRL are încheiate contracte de prestare a serviciilor informaționale cu 24 de entități – surse de formare/utilizatori ai istoriilor de credit din care fac parte:

- 15 bănci comerciale;
- 1 companie de leasing;
- 8 organizații de microfinanțare.

Dintre acestea, 14 bănci comerciale furnizează informația la biroul istoriilor de credit.

Conform raportului specializat prezentat la CNPF de către biroul istoriilor de credit la situația din 30.09.2014 se atestă următoarele:

Indicatori	Trimestrul I			Total din momentul formării bazei de date	
	Persoane fizice	Persoane juridice	TOTAL		
Numărul contractelor de credit încheiate de sursele formării istoriilor de credit	23 778	3 280	27 058	419 553	
Numărul istoriilor de credit formate	3 445	-22	3 423	150 809	
Numărul rapoartelor de credit prezentate	Utilizatorilor istoriilor de credit	46 451	3 477	49 928	559 414
	Subiecților istoriilor de credit	108	5	113	699

Pe parcursul trimestrului III, 2014, în baza de date a biroului istoriilor de credit sunt în total 3 423 istorii de credit, ceea ce e cu 78,1% mai mult decât în trimestrul II. În perioada de referință, utilizatorii istoriilor de credit au solicitat cu 11,3% mai multe rapoarte de credit.

Structura activelor asociațiilor conform situației la finele trimestrului III, 2013 și 2014 este prezentată în *Tabelul nr. 11*.

4.4. CAPITALUL PROPRIU

Capitalul propriu consolidat al asociațiilor la data de 30.09.2014 a înregistrat valoarea de 146,2 mil. lei, fiind în creștere cu 33,7 mil. lei sau 30,0% față de perioada similară a anului 2013. În trimestrul III, 2014, asociațiile înregistrează profit net în mărime de 17,0 mil. lei.

Profitul nerepartizat al anilor precedenți constituie 114,1 mil. lei, fiind în creștere cu 31,1 mil. lei față de anul 2013.

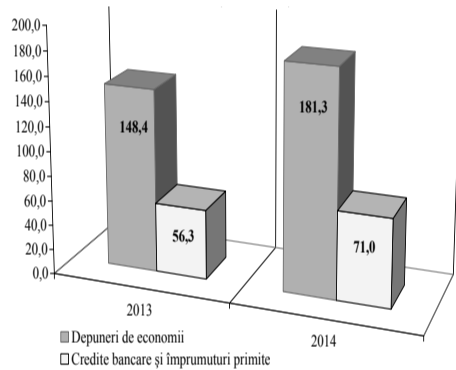
Structura capitalului propriu al asociațiilor de economii și împrumut la situația din 30.09.2014 este prezentată în *Tabelul nr. 12*.

4.5. DEPUNERI DE ECONOMII

Din totalul depunerilor de economii ponderea maximă revine depunerilor de economii cu termenul de scadență cuprins între trei luni și un an, care constituie 66,9%, în timp ce 19,3% reprezintă contracte de depuneri de economii ce au termenul de scadență de la 1 an până la 3 ani. Rata de finanțare a împrumuturilor acordate de asociațiile ce dețin licență de categoria B din depunerile de economii atrase este de 61,9%, diminuându-se cu 2,8 puncte procentuale față de anul 2013.

Volumul depunerilor de economii comparativ cu cel al creditelor bancare și al împrumuturilor primite este reflectat în *Diagrama nr. 23*.

Diagrama nr. 23. Depuneri de economii și credite bancare și împrumuturi primite de asociațiile cu licența de categoria B (2013-2014)

4.6. REZULTATELE FINANCIARE

La finele trimestrului III, 2014, asociațiile au înregistrat profit net în volum de 17,0 mil. lei, indicator ce a înregistrat majorare comparativ cu perioada similară a anului precedent. Venitul total a crescut ca urmare a majorării veniturilor din dobânzile aferente împrumuturilor acordate, cu 12,0%, a altor venituri din dobânzi cu 35% și a altor venituri operaționale cu 4,6%.

La capitalul cheltuieli s-a înregistrat o majorare cu 9,1%, determinată de creșterea tuturor tipurilor de cheltuieli cu excepția cheltuielilor aferente dobânzilor achitate pentru creditele bancare și împrumuturile primite.

Rezultatele financiare ale asociațiilor sunt reflectate în *Tabelul nr. 14*.

Tabelul nr. 9. Indicatorii generali privind activitatea asociațiilor de economii și împrumut

Indicatori	30.09.2013	30.09.2014	2014/2013 (%)
Numărul membrilor asociațiilor (persoane)	127 993	127 077	99,3
Numărul beneficiarilor de împrumuturi (persoane)	38 559	39 370	102,1
Numărul depunătorilor de economii (persoane)	5 745	5 399	94,0
Capital propriu (mil. lei)	112,5	146,2	130,0
Împrumuturi acordate (mil. lei)	367,1	438,5	119,4
Depuneri de economii (mil. lei)	148,4	181,3	122,2
Credite bancare și împrumuturi primite (mil. lei)	149,0	165,2	110,9

Tabelul nr. 10. Structura portofoliului de împrumuturi acordate de către asociațiile de economii și împrumut

Categoria	Împrumuturi acordate		2014 /2013, (%)
	30.09.2013	30.09.2014	
Standard	350,3	418,9	119,6
Supravegheat	9,4	11,6	123,4
Substandard	2,6	2,8	107,7
Dubios	2,3	2,9	126,1
Compromis	2,5	2,3	92,0
Total	367,1	438,5	119,4

Tabelul nr. 11. Structura activelor asociațiilor de economii și împrumut (mil. lei)

Active	30.09.2013	30.09.2014	Modificare absolută
Titluri de valoare	4,2	4,3	+0,1
Depozite bancare	23,5	25,2	+1,7
Împrumuturi acordate	367,1	438,5	+71,4
Provizioane pentru împrumuturi	-9,5	-10,6	-1,1
Active materiale și nemateriale pe termen lung	6,5	8,0	+1,5
Mijloace bănești în numerar	9,2	10,0	+0,8
Conturi curente	4,6	2,6	-2,0
Creanțe aferente dobânzilor	6,3	6,2	-0,1
Provizioane pentru dobânzi	-1,1	-0,9	+0,2
Alte active	17,6	22,5	+4,9
TOTAL	428,4	505,8	+77,4

Tabelul nr. 12. Structura capitalului propriu al asociațiilor de economii și împrumut (mil. lei)

Capital Propriu	30.09.2013	30.09.2014	Modificare absolută
Cotele membrilor	13,9	13,9	-
Profitul nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	83,0	114,1	+31,1
Profitul net (pierdere netă) al anului de gestiune	14,9	17,0	+2,1
Alte rezerve	0,6	1,1	+0,5
Corectarea rezultatelor anilor precedenți	0,0	0,0	-
Diferențe din reevaluarea activelor pe termen lung	0,1	0,1	-
TOTAL	112,5	146,2	+33,7

Tabelul nr. 13. Structura depunerilor de economii după termenul de scadență

Termenul de scadență	30.09.2013	30.09.2014	2014 / 2013 (%)	Ponderea (%)	
				30.09.2013	30.09.2014
Până la 1 lună	6,4	10,2	159,4	4,3	5,6
De la 1 lună până la 3 luni	12,4	12,6	101,6	8,4	6,9
De la 3 luni până la 1 an	102,8	121,3	118,0	69,3	66,9
De la 1 an până la 3 ani	24,1	34,9	144,8	16,2	19,3
De la 3 ani până la 5 ani	2,7	2,3	85,2	1,8	1,3
Peste 5 ani	0,0	0,0	-	-	-
Total	148,4	181,3	122,2	100,0	100,0

Tabelul nr. 14. Rezultatele financiare ale asociațiilor de economii și împrumut (mil. lei)

Indicatori	30.09.2013	30.09.2014	2014 / 2013 (%)
Venituri din dobânzile aferente împrumuturilor acordate	57,7	64,6	112,0
Alte venituri din dobânzi	2,0	2,7	135,0
Rezultatul net din constituirea și anularea provizioanelor	-5,4	-7,4	137,0
Alte venituri operaționale	21,9	22,9	104,6
Rezultatul din activitatea de investiții (profit)	1,0	2,1	majorare de 2,1 ori
Rezultatul din activitatea financiară (profit)	0,0	0,1	-
Rezultatul excepțional profit (pierdere)	0,0	0,0	-
Venit total	77,2	85,0	110,1
Cheltuieli privind dobânzile aferente depunerilor	12,5	14,8	118,4
Cheltuieli aferente altor dobânzi	13,1	12,0	91,6
Cheltuieli generale și administrative	33,8	38,7	114,5
Alte cheltuieli operaționale	2,3	2,5	108,7
Cheltuieli totale	62,3	68,0	109,1
Profit net	14,9	17,0	114,1

Notă: informația detaliată privind activitatea participanților la piața financiară nebancaară este plasată pe pagina oficială a CNPF: www.cnpf.md